

Mythe #20: Arabieren hebben Europa de wetenschap gegeven

Jos Strengholt

Ach, beste mensen, er is bijzonder weinig wetenschappelijke ontwikkeling in de Arabische wereld te bespeuren. Er worden bar weinig boeken gepubliceerd, mensen lezen weinig en aan universiteiten wordt aan de jeugd vooral geleerd om het dictaat van de professoren letterlijk uit het hoofd te kennen, dan slaag je wel. Alle rapporten over dit thema van Arabische en internationale instellingen, zoals de Verenigde Naties, zijn ernstige klaagzangen dat het met het intellectuele leven in de Arabische wereld bar en boos gesteld is.

Dan gun je Arabieren toch dat ze een tijd hebben gekend waarin ze een grote rol speelden in de wetenschap? Dan geef je toch gewoon toe dat ooit Europa een donker continent was, terwijl de geleerdheid in de Arabische wereld bloeide? En zo was het ook echt. In een tijd dat in Europa de lamp leek uit te gaan, hield de Arabische wereld het lampje brandend.

Toch moet me wel wat van het hart, zonder de echte hoogtijdagen van de Arabische wereld te willen ontkennen. De beste tijd voor de ontwikkeling van cultuur en wetenschap in de Arabische wereld was toen het aantal joden en christenen daar nog groot was. We spreken over de tijd van het jaar 900-1200. Naarmate het aantal joden en christenen afnam, ging in de Arabische wereld ook de lamp uit. Het waren juist de joden en christenen onder de Arabieren, die het best opgeleid waren, en die de warmste contacten onderhielden met de culturen buiten de islam. Het was dus niet in de eerste plaats de islam die cultuur en wetenschap voorthielp. Naarmate moslims meer macht in hun landen kregen omdat hun aantal steeg, werd de Islam ook strikter en werd de ruimte voor vrije meningsvorming, open debat en creatief denken steeds geringer.

Door de kruistochten kwamen de West-Europese strijders in aanraking met de kennis van de Arabieren, en voor de Europeanen die zo in contact kwamen met de Arabieren, bestond er geen twijfel over dat in de Arabische wereld een enorme schat aan kennis en wetenschap bestond die vreemd was voor Europa. Er wordt wel beweerd dat het ook juist de kruistochten

waren die de Arabische wereld in zichzelf deed keren, waardoor de ontwikkeling van cultuur en wetenschap werd gesmoord.

De enige regio waar de Arabische cultuur en wetenschap veel langer floreerde, was in het deel van Spanje dat door Arabieren was bezet. Opvallend daar was dat het aantal joden en christenen veel hoger bleef dan in de rest van de Arabische wereld. In het islamitische Spanje heerste een zeer liberale sfeer, ook onder de moslims. Dit ging dus om een gebied dat voor de Arabische wereld gerust heel marginaal kan worden genoemd. Feit is wel dat via Spanje veel kennis Europa binnenkwam.

De Arabieren speelden beslist een grote rol in het bewaren en ontwikkelen van kennis die in Europa niet bestond. De kennis van geografie, medicijnen en wiskunde was hoog onder de Arabieren. We danken dus veel aan de Arabieren, iets wat bijvoorbeeld in het gebruik van Arabische termen in onze Nederlandse taal tot uiting kwam. We gebruiken allerlei woorden voor wiskunde, geografie, en scheepvaart die zo uit het Arabisch komen. Woorden als cijfer, zenith en admiraal, zijn Arabisch.

Toen de moslims uit Spanje werden verdreven, in de 15de eeuw, was het gebeurd met de overdracht van wetenschap uit de Arabische wereld. Aan hun kennis bestond toen ook niet veel behoefte meer. In Europa was intussen het culturele en wetenschappelijke licht aangegaan. In het veel vrijere milieu van Europa, vooral vanaf de tijd van de verlichting, konden cultuur en kennis zich ontwikkelen op een manier die in de Arabische wereld werd verboden door de religieuze leiders.

**Uit: Arabieren zijn geweldige minnaars...
en 19 andere mythen over de Arabieren**

© www.arabvision.nl (2009)